

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Feloldó szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Uj korszak.

Budapest, április 15.

(K.) A képviselőház megszakította a házszabályrevíziót. El kell ismernie mindenkinek, hogy a magyar parlamentarizmus új korszaka kezdődik meg ezzel. Vannak, akik azt mondják: jobb az előbbinél, vannak, akik szerint rosszabb. Mindenesetre más.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke nemrégiben bizalmas környezetben beszélgetett a parlament jövőd munkásságáról és körülbelül a következőkben vázolta a megváltozott viszonyokat

— A tizenhat órás ülés jó ideig csak papiroson fog létezni. Akárhány olyan javaslat van, amit simán, rendben elintéz, ha vita után is a Ház, ezeknél sürgősségre szokatlan ülés meghosszabbításokra még csak gondolni sem kell. Ha valami határidőhöz kötött javaslat már sürges is, akkor is rendelkezésünkre áll a hat órás, nyolc órás, tíz órás ülés. A tizenhat óra csak a végső szükséglet jelzi.

Egyetlen olyan eset van, amelynél az obstrukció fenyegető szükségessége nélkül is meg kell hosszabbítani az üléseket. A költségvetés tárgyalásánál ugyanis. A költségvetés óriási anyag és lokális érdekekkel van kerestül szöve. Lehetetlen, hogy azok, akiknek kerületét közelről érdekli egyik-másik tétel, vagy akik speciálisan foglalkoznak valamely témával, annál fel ne szólaljanak. De nem is kell megakadályozni. Erre való az, hogy a költségvetés tárgyalásánál már az első napokban, minden obstrukció nélkül, meghosszabbítsuk az üléseket. Délelőtt négy óra, délután három-négy óra normális körülmények között rendelkezésre áll és ez elegendő a legkimerítőbb tárgyalásra is.

Ime, megváltozik a parlament képe, az ülések formája, de megváltozik a tartalma is. A politikusok energiáját, tudását, az ellenzék ellenálló képességét ez az új rend sok-

kal jobban igénybe veszi. Ami azonban csak annyit jelent, hogy erősebb akció erősebb reakciót vált ki. Az obstrukció nem fog minduntalan, minden alkalommal fenyegetni. De ellenzéki viharok annál hamarabb lesznek, annál hevesebbek lesznek és bizonyos, hogy nagy érdekek, erőszakosságok az új házszabály gátját is áttörik.

A politikai szünet eseményei.

A darabantok végkielégítése.

Budapest, április 14.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt az a hír, hogy a király gondoskodott az összes volt darabont tisztviselőkről. Azok, akik régebben közszolgálatban állottak és a Fejérvári kormánytól bizonyos meghívást nyertek, eredeti fizetésüket és lakbérüket kapják élethossziglan a király maganpénztárából, míg a Fejérvári-kormány alatt kinevezett tisztviselők méltányos végkielégítést kapnak.

A politikusok ma tudták meg autentikusan ezt a hírt. A negyvennyolcas párt néhány hevesebb vérmérsékletű tagja tiltakozni készült ellene, de a kormány körében azon lesznek, hogy a parlament ezzel a dologgal egyáltalában ne foglalkozzék. Egyelőre természetesen sem ebben, sem más dologban semmiféle akció nem kezdődhet meg, abból az egyszerű okból, mert a politikai klubok a szünet miatt már teljesen üresek. Elutaztak már Budapestről az összes miniszterek is és a szünet utáni csend lesz a politikában.

Bécsből jelentik, hogy az utóbbi napokban gróf Zehy Janoson kívül még egy magyar politikusot fogadott a király magánkabinjában, gróf Széchenyi Gyulát, a király személye körüli volt minisztert. Ez az audienca is a kormány tudta és megkérdése nélkül folyt le s ezen is a király — állítólag — a koalíció politikája felől kérdezte meg a koalíción kívül álló politikusok véleményét.

A főrendek között mozgalom indult meg a közös bank fontartása érdekében. A Nemzeti Kaszinóban egy befolyásos főúr így nyilatkozott:

— A magyar államot s a társadalmat súlyos és kijavíthatatlan gazdasági megpróbáltatás elé nem jutathatjuk azért, hogy a függetlenségi párt egyik programponjtát beválthassa.

A függetlenségi pártban erős kifakadások hallatszottak a főrendek váratlan állásfoglalása ellen.

A debreceni ref. egyházmegye közgyűlése.

Az 1848. XX. törvénycikk végrehajtásáért.

Az iskolaszéki jegyzőválasztás ügye.

— április 15.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni ref. egyházmegye nagy érdeklődés mellett tegnap tartotta közgyűlését az egyház tanácstermében. A közgyűlésen egyházi részről Dávidhazy János esperes, világi részről Fráter Barnabás gondnok emelkedtek.

Dávidhazy esperes elnöki megnyitójában felemlítette, hogy a református lelkészi kart gyakran érő támadások szükségessé tették, hogy a lelkészek egy táborba tömörüljenek. Ez okból alakult meg az országos ref. lelkészegyesület, melyet az elnöki székben őrmmei üdvözöl. Sajnálattal jelenti, hogy dr. Bartók György esperes, Uray Imre beregi gondnok, Nagy Lajos tb. tanácsbíró, valamint Szabó Pal és Kiss Lajos tanítók elhunytak. Végül örömmel emlékezik meg arról, hogy az erdélyi egyházkerület püspöke Kenessey Béla lett.

Az elnöki megnyitót élénk éljenzés követte. Ezután elhatározta a közgyűlés, hogy Kenessey Béla püspököt távirati uton üdvözli.

Kisebb ügyek következtek aztán. — A lelkészi tanácsbírószágra Miskolczy László választott meg, ki most tette le a szokásos esküt. Változatlanul tudomásul vették a számvevő küldöttség javaslatait, melyek az egyházmegyei számadásokat teljesen rendben levőnek találta. Egyházkerületi közgyűlési tagokul megválasztottak dr. Körössi Kálmán, Sinka Sándor, F. Varga Lajost, Kéle Györgyöt, pótagokul Bernáth Istvánt és Miskolczy Lászlót. Az egyes egyházak betérjesszettek a vagyonleltárt, melynek készítését az új egyházi törvények írják elő. Dr. Körösi Kálmán azt javasolja, hogy a vagyonleltárt az egyházak két példányban állítsák ki és ezeket majd az elnökség megerősíti.

Dr. Szeremley Barna előadó jelentést tesz a debreceni presbyter és főgondnok választásáról. Tudomásul veszi a közgyűlés. A debreceni presbyterium a külföldről temetkezések ügyében az egyházkerülethez kérvényt intézett, miután az egyházkerület erre vonatkozó további határozata a külsőségek lakosainak körében nagy elégedetlenséget keltett. Ezt a kérvényt az egyházmegye pártólóan fogja felterjeszteni az egyházkerülethez.

Dr. Körösi Kálmán bejelenti az egyes egyházak jelentését az egyházfentartási alapról, aminek kimutatását az egyházkerület

Grábéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

rendelte el. Érdekes, hogy egyes egyházaknak, így a debreceni gazdag egyháznak ezen a címen egyáltalán nincs alapja. A bejelentéseket egyébként tudomásul vette a közgyűlés.

1848. XX. t.-o.

Következett a közgyűlés legfontosabb tárgya. F. Varga Lajos előadó előterjeszti az Országos Református Lelkész Egyesület ismeretes emlékiratát az 1848. XX. törvény-cikk végrehajtása tárgyában. Ezen emlékirat a lelkesi kongresszus megállapodásait tartalmazza és több pontban határozza meg, hogy miképp kívánják a törvény végrehajtását. Az emlékiratot a kongresszus leküldötte az összes egyházmegyékhez, hogy minden egyházmegye állást foglalván a nagyfontosságú kérdésben, ily uton jusson a legfelsőbb fórumok elé.

Az előadó előterjesztése után Kiss Albert nagy tetszés mellett szól a tárgyhöz. Hosszasabban foglalkozik az 1848. XX. t.-c. keletkezésével és történetével, mely azt mutatja, hogy e fontos kérdéssel a nagy elmék legelősebbjei évtizedekig foglalkoztak. De mutatja azt is, hogy a kérdésnek a törvényszerű fejlődés elvénél fogva előbb vagy utóbb, de meg kell oldódnia. A szekularizáció oly nagy kérdés, melyet a lelkesedés fölvehet, de megoldása még nagyon is a távol jövőben van. Örömmel látja a tárgyaláson levő emlékiratból a szót, hogy az általa is erősen óhajtott szekularizációval nem kötik össze a lelkesi javadalmasítás kérdését. Ennek a két kérdésnek összekapcsolása ellen harcolt ő eddig s ezért most annál nagyobb örömmel látja, hogy most már maguk a szélső áramlat emberei is belátták, hogy ezen az uton sokkalta biztosabban és gyorsabban elérheti a lelkesi kar, a lelkesegyesület nemes céljai s törekvései sikerét. Eddig ő nem lépett be az O. R. L. E.-be és ennek pedig indoka abban rejlett, mert tudta, hogy azon az uton, melyen megindultak, a lelkesi kar legfeljebb azt éri el, hogy egy reménységgel szegényebb és egy csatódással gazdagabb lesz. De ime erről a sikamlós utról leléptek és szívesen konstatálja, hogy ez aggodalmainak egy részét eloszlatja. Egyébként az emlékiratot csekélyebb módosításokkal magáévá teszi.

Kiss Albert érvekben gazdag félórás beszédét nagy eljenzés követte, mire a közgyűlés Janosi Zoltán, Dicsőfi József felszólalásai után az emlékiratot elfogadta.

Az iskolaszéki jegyzőválasztás körül.

A debreceni presbyterium iskolaszéke 1908. január 23-an megválasztotta jegyzőjeül Csúrka Istvánt és aztan részére évi fizetés gyanant 500 koronát szavazott meg. Az iskolaszék ezen határozatot dr. Nagy Zsigmond megfélebbezte a presbyteriumhoz. A presbyterium a választást, mely körül többrendbeli s abálytalanság történt, megsemmisítette. Az erre vonatkozó presbyteriumi végzést Janosi Zoltán és negy tarsi megfélebbezte s így került az ügy az egyházmegyei közgyűléshez.

F. Varga Lajos terjesztette elő az iratokot. Hosszasan és részletesen megokolt határozati javaslata úgy szól, hogy a közgyűlés a presbyterium végzését jóváhagyja.

A határozati javaslat nyomán elenk vita keletkezett. Szenvedelmes hangon szólt ellene Janosi. Kiss Albert reflektált Janosinak és gazdag érvekkel kelt védelmére a határozati javaslataknak, melyek — ugymond — a presbyterium tekintélyét védi meg az egyházmegye.

Több hozzászóló nem lévén az elnök szavazásra teszi fel az ügyet. Az egész közgyűlés Janosi Zoltán egy szavazata ellenében a határozati javaslatot tette magáévá, így az egyházmegye a Janosiek felebbezését elutasította és a presbyterium végzését jóváhagyta.

Ezután a gyűlés folytatását délutánra tűzte ki az elnök, amikor is néhány kisebb ügyet letárgyalván, a közgyűlés az esti órákban befejezte tanácskozásait.

Hajdumegye a mult hóban.

Jelentések a közigazgatási állapotokról.

— április 15.

(Saját tudósítónktól.) Hajduvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt ülést tartott, melyen a szakreferensek terjesztették elő a vármegye mult havi állapotáról szóló jelentéseiket.

Az ülésről szóló tudósításunk itt következik:

Az ülésen jelen voltak Weszprémy Zoltán főispán elnöklele alatt Kovács Gyula alispán, Pákozdy Sándor főjegyző, dr. Czeglédy Mihály tiszti ügyész, Pénzes Sándor árvaszéki elnök, Dávidházy Sándor tb. főjegyző, dr. Nábráczky Gyula és Dalmy Barna aljegyzők, dr. Losonczy Almos tiszti főügyész, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Latinovics Mihály államépítészeti hivatali főnök, Csányi Viktor tanfelügyelő, Major Gyula, Weszprémy István, dr. Baltazár Dezső, Loógh Béla, Kömmerling János, Kálmán Lajos, Padrah Sándor, dr. Nagy Gábor és Balogh Sándor.

Az alispáni jelentés szerint kisebb lopások és betörések leszámításával a közbiztonsági állapotok jók voltak. Fellépett a lépfene Hajdudorogon, Hajdusámsonban és Egyekén, a rühkór Mikopéresen, Vámospéresen és Hajdusámsonban, a sertésvész Vámospéresen. Megszűnt a lépfene Hajdusámsonban, a veszettség Balmazújvároson és a takonykór Püspökladányban. Kiadtak 9 darab utlevelet, melyből nyole kivándorlás céljából adatott ki. A mult év március havában 90 darab utlevelet adtak ki. A kivándorlók közül 5 Egyekről vándorolt ki.

A főorvos jelentése.

Javultak a közegészségügyi viszonyok. A születés magas, a halálozási szám mérsékelte, a járványok nem mutatkoztak. Az influenza tetemesen apadt. A ronesoló toroklob 5 községben 14 gyermekben lépett fel, akik közül 9 meggyógyult, 4 elhalt; a vörheny 6 községben 27 gyermekben lépett fel, akik közül 5 meghalt; a kanyaró 7 községben 18 gyermekben lépett fel, de halalt nem okozott; a hasibetegség 10 esetben lépett fel, közte Hajduszentpéter 7 esettel, a tüsz 4 halálesetet okozott; a szarharurut 18 gyermekben mutatkozott, 2 elhalt. Baleset es ongyilkosság következében 2—2 emberélet pusztult el. Született a mult hónapban 620 gyermek, 19 holtan; elhalt 355 egyen. A szaporulat 246.

Adózás.

Az adózási adatok a következők: befolyt egyenes adóban 33,143, hadmentességi díjban 714, helyjegyvedékben 185,825, jogilletékben 46,742, díjjegyvedékben 272, dohányjegyvedékben Debrecennel együtt 176,782, határvámjegyvedékben 15,042, fogyasztási és itáradóban 18,552 korona. A mult évihez képest az eredmény körülbelül 53,000 koronával kedvezőbb. A pénzügyigazgató 3, a pénzügyminiszter 76 esetben adott fizetési halasztást.

Tanügyi viszonyok.

Apponyi vallás- és közoktatásügyi miniszter a nádudvari ref. iskolánál Duss Julianna tanítónőnek 100, Dussné Szegei Bertának pedig 200 kor. fizeteskiegészítő, Varga Károly hajduszentpéter gazdasági szaktanító fizetése és lakpénze kiegészítésére 750, Szűcs Erzsébet hajduböszörményi ref. tanítónő részére 800 kor. fizeteskiegészítő és 200 kor. korpótiék, Weisz Anna hajdunánási zsidó tanítónő részére 600 kor. fizeteskiegészítő államségélyt, özvegy Veresné Paulecz Zsófia téglási ref. tanítóözvegy részére 580 korona özvegyi segélypénzt utalt ki, a hajdunánási ref. iskolánál szervezendő 2 új tanítói állás fizetésének kiegészítésére pedig 900—900 kor. államségélyt engedélyezett. A miniszter Révész György hajdudorogi állami tanítót az igazgatói teendővel megbizta.

Iskolai játéktér Debrecenben.

Tízezer korona költséggel épül.

A nagyerdely korcsolyatérén.

— április 15.

(Saját tudósítónktól.) Nem hiába a németek és az angolok a legpraktikusabb nemzet, de már régen tudatára ébredtek annak, hogy az ifjúságot, a nemzet jövőjét nemcsak szellemileg, de testileg is kell nevelni. Náluk az ifjúság testedzése a nevelésnek majd oly fontos alkatrésze, mint a szellemi oktatás. Meg is látszik mindkét nemzet fiain, akik a testedzésben első helyen állnak a többi nemzetek ifjúsága közt.

Nálunk e téren is sokáig meglehetősen nagy volt az elmaradottság. A középiskolai nevelés keretébe nálunk is be van ugyan véve a testedzés — heti két torna órában — de ez céljának távolról sem felel meg és csak olyan tessék-lássék rendelkezés, mely a külföldi áramlatok hatása alatt jött be Magyarországon. Csak a legújabb időben kezdenek nálunk is jobban foglalkozni az illetékes körök a testedzés bevezetésével és különösen az utóbbi években történt több miniszteri intézkedés között jelentékenyebb az az u. n. játékdélutánok behozatala, ami abban áll, hogy a hét egy vagy két délutánján a növendékeket kiviszik a játéktérre, ahol a tanulók játékkal és tornászással töltnek el néhány órát.

Debrecenben is behozták a játéktérakat a középiskolákban, de városunkban még nincs oly megfelelő hely, mely e célra alkalmas volna. Ezért merült fel egy játéktér létesítésének szüksége.

Az iskolai játéktér a város és az állam építi ki mintegy tízezer korona költséggel, melynek felét a város, felét az állam viseli. A játéktér ügyében a helyre vonatkozólag is megállapodás jött létre a város és az állam kiküldöttei között, akik a legalkalmasabbnak a nagyerdei régi korcsolyapályát találták.

A bizottság, melynek tagjai Oláh Károly kulturtanácsnok, mint elnök, Aczél Géza főmérnök, Végh Gyula főkapitány, Török Gábor főerdész, Géressy Kálmán tankerületi főigazgató és a helybeli középiskolák igazgatói, ma délután helyszíni szemlélet tart, hogy jelen legyen a játéktér kimérésénél.

Minden gyógyszerárban kapható! Hatása meglepő s kezdődő bajnál ugyszólván lemaradhatlan.

Pénzüntézeteki tisztviselők kongresszusa Debrecenben.

Előértekezlet Szegeden.

Előkészületek a kongresszusra.

— április 15.

(Saját tudósítónktól.) Már több ízben megemlékeztünk a magyarországi pénzüntézeteki tisztviselők ama mozgalmáról, melynek első nyomatékos megnyilvánulása a pénzüntézeteki tisztviselők első kongresszusa lesz. A pénzüntézeteki tisztviselők vasárnap délelőtt népes értekezletet tartottak Szegeden, ahol megállapították a kongresszus idejét, helyét s nagyjából programját is. A szegedi értekezletről a debreceni kiküldöttek tegnap este, a Bika éttermében megtartott értekezleten számoltak be s ugyancsak itt beszélgették meg a további teendőket.

A szegedi és a tegnap esti értekezletről az alábbi részletes tudósításun ad számot.

A debreceni kiküldöttek.

A debreceni pénzüntézeteki tisztviselők a múlt hét csütörtökén megtartott értekezletükön Fisch Lajos a debreceni általános tárképzőintézet vezérigazgatójának elnökleletén Czira Endrét a mozgalomnak mondhatni kezdeményezőjét és leglelkesebb munkását, még Kovács Lászlót, aki a hajdumegyei körzet megalapításánál szerzett érdemeiket, küldték ki — megbizva őket, hogy a debreceniek vendégszeretét felajánlván, a kongresszus megtartására Debrecenbe hívják meg kartársaikat.

A kiküldöttek szombaton érkeztek meg Szegedre, ahol ottani kartársaik a leglelkesebben fogadták őket. Ugyancsak szombaton érkeztek meg Szegedre a többi városok kiküldöttei is. Felsőzásán jöttek vidékről, köztük vezérigazgatók, főtisztviselők is nagyon szép számmal.

Az állomáson a szegedi kartársak varták a küldötteket, majd behajtottak a Tisza szállóbeli lakásaikra. Ünnepléses keretben nyújtották a bevonuláshoz a fellobogóztott házak.

Szombaton este ismerkedési estély volt, amelyen részt vettek a vasárnapi értekezlet tagjai teljes számban.

A szegedi értekezlet.

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartották meg az értekezletet. Czira Endre üdvözlő és köszöntő szavai után, az értekezlet elnökké Fisch Lajos vezérigazgatót (Debrecen), jegyzővé Glüksmann Miksát (Lugos), előadóvá pedig Hantos Elemér dr. főtitkárt (Budapest) választották meg. Az elnök lelkes hangú felszólalásban hívta meg a kongresszust Debrecenbe s e meghívást határozatlanlag elfogadták.

Majd az előadó által ismertetett javaslatok részletes megvitatása után megállapították

a kongresszus programját

a következőkben:

Junius hó 7. és 8-án, pünkösdkor lesz megtartva a kongresszus Debrecenben. Több ezren jelentették be már eddig is részvételüket, így aztán ugyancsak nagy idegenforgalom lesz Debrecenben a pünködsi ünnepek alkalmával.

Pünkösd szombatján érkezik meg a vendégsereg zöme. Fényes ünnepek keretében fogadják őket a debreceniek, este pedig ismerkedési estély lesz a Bika szálló dísztermében.

Pünkösd vasárnapján délelőtt 10 órakor kezdődik a kongresszus. Először Czira Endre (Debrecen) fogja előadja a mozgalom keletkezésének s addigi menetének történetét, majd megválasztják a tisztikart. A napirend első tárgya a nyugdíjintézmény létesítése lesz. E tárgy előadója Szabó Albert vezér-

igazgató (Beregszász), korreferensei Schmidt Imre (Privigye) és Glüksmann Miksa (Lugos) lesznek.

Másodszor az ipartörvényjavaslathoz való állásfoglalását mondja ki a kongresszus. E tárgyat Hantos Elemér dr. főtitkár (Budapest) ismerteti, a korreferensek Duszabá Vilmos (Békéscsaba) és Stomoray János (Temesvár) lesznek.

A harmadik tárgyat, a választott bíróság ügyét Hoványi Géza dr. vezérigazgató adja elő, korreferensei pedig Kozma Ferenc (Temesvár) és Gábor Zsigmond (Ujvidék) lesznek.

Délben 2 órakor fényes társasbéd lesz a vendégek tiszteletére a Bika dísztermében, este pedig pénzüntézeteki bált rendeznek a Dobos pavillonban. Pünkösd másodnapján délelőtt szakelőadásokat tartanak, délután pedig megtekintik a pünködsi népünnepélyt a Nagyerdőn.

Színház.

MŰSOR:

Szerdán Virágos csónak színmű „C” bérletben.

Csütörtökön Virágos csónak színmű „A” bérletben.

Ápril 17-én és 18-án a nagy hétre tekintettel — előadások nem lesznek.

A virágos csónak.

A virágos csónak mai premierje a Magyar Színház egyik legnagyobb sikert aratott színműve, melyben a társulat összes első rendű tagjai részt vesznek. Suderman híres színműve, Prém József kitűnő fordításában kerül színre.

A darab szövege a következő:

I. felvonás. Hoyer kereskedelmi tanácsosnak, a nagy berlini cég főnökének házában eljegyzésre készülnek. A tanácsos leányának, Ertlingen bárónának első házasságából való második leányát: Theát akarja az anyja Spernel gróffal összeházasítani, hogy az boldog, önálló életet éljen, miután másik leánya, Rafaela a cég könyvelőjéhez, Brösemannhoz ment férjhez, egy alantas származású emberhez, a munka emberéhez, akinek unokája tartja fenn a céget és a család semmittevő tagjait: Ertlingen bárót és Hoyer unokáját, Fredet is.

II. felvonás. Thea szabad életre vágyik a házasságban és ezért kikoszorúzza gróf Spernelt. A családi tanácsot, mely a házasság ügyében összeül, azzal lepi meg, hogy ő Frednek, a könnyelmű és csélesap ifjunak lett a felesége.

Közjáték. Theát a nászéjszakáján Fred, a fiatal asszony kívánságára, elviszi egy kétéshírű cabareiba és itt egy sereg züllött alakkal, többek közt férje volt szeretőjével ismerkedik meg Thea.

III. felvonás. Thea már öt hónapos asszony és édes anyja vidéki kastélyában fiórtól kikoszorúzott kérésével, gróf Spernellel, aminthogy nővére: Rafaela is megcsalni készül munkás férjét egy oroszánvadással. A két férj gyanút fog, Fred figyelmezteti is a feleségét, de az hivatkozik önállóságára és megállapodásukra, hogy mind a ketten függetlenek a házasságban. Thea fel is ajánlja magát gróf Spernelnek, aki azonban őt igazán szereti és mert nem szeretőnek, de feleségnek kívánja: visszautasítja.

IV. felvonás. A tavon rendezett csónak-ünnepélyen akar Rafaela megszökni egy virágos csónakon a szerelmével. De Brösemann ekkor már mindent tud és leüti a csábítót. Thea és Fred belátják, hogy lóhán és könnyelműen nem lehet végigélni az életet, komolyságot fogadnak és Fred megfogadja, hogy élére áll a cégnek, mely vezetőjét: Brösemant, akire börtön vár, ugyanis elveszti.

A paraszt becület került színre tegnap este igen jó előadásban. A szereplők az ismert ensemblében az ismert jók voltak. Új volt Ferrári, mint Turidu, akinek ez egyik legjobb szerepe. Tegnap este is zajos sikere volt.

* Az új tagok bemutatkozása.

Torma Zsiga a társulat ujonnan szerződött tenoristája a húsvéti ünnepek alatt 3 különböző szerepben fog bemutatkozni. — Torma rendkívül nagy terjedelmű iskolázott, szépen csengő igazi tenor hanggal rendelkezik, amellyel kitűnően tud bánni, az új tenorista a „Vigőzvegy” Russillon a „Varázskeringő” Guszti hadnagy és a „János vitéz” Bagó szerepében fog legközelebb fellépni.

* Gerő Ida a vidék egyik legjobb komikája, a társulatnak ujonnan szerződött tagja az ünnepi műsor akadályozása miatt csak az ünnepi előadások lezajlása után fog hivatalosan bemutatkozni.

* Húsvéti ünnepi előadások. A húsvéti ünnepek alatt összesen négy előadás lesz a színházban. Vasárnap d. u. 3 órakor mérsékelt helyárrakkal „A császár katonái” szenzációs színmű kerül színre, az új tagok közül Krasznai Ernő fog bemutatkozni, a többi szereplők maradnak a régiek. Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal a Vigőzvegy operette kerül színre. — Hétfőn, húsvét másod napján d. u. 3 órakor a János vitéz operette, melyben Torma Zsiga Bagót játsza, Gerő Ida a boszorkányt, a többi szereplők maradnak a régiek. Este 7 és fél órakor a Varázskeringő, nagy sikerű operette Guszti hadnagy szerepét Torma énekl.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uránus mai új műsora. Délután kizárólag 6–7-ig félhelyaru gyermekelőadás, kitűnő új műsorral. Este 7, 8 és 9 órai kezdettel rendes helyárrakkal: 1. Korea félszigete (látványos). — 2. Almabor készítés (tanulságos). — 3. Pénzhamisítók letartóztatása (dráma). — 4. Elkésett hivatalnok (bohózat). — 5. Elrabolva és megmentve (dráma). — 6. Alagi nagy akadály lövészverseny 1908-ban (eredeti helyszíni felvétel). — 7. Vendetta (olasz vérbosszu). — 8. Uraság eselédje (bohózat). — Műsorváltozás fenntartva. Holnap, csütörtökön ugyanez. Pénteken nincs előadás. Szombaton este 8-tól fél 9-ig és fél 9-től 11-ig, tehát másfél óras előadásokkal ünnepélyes megnyitót díszelőadás a vásártéri Uránus nyári színházban. A pompás díszelőadás műsor keretében Mózes kivezeti a zsidókat Egyiptomból című kép is bemutatásra kerül. Helyárrak, mint rendesen. Bővebben a napilapok, színlapok és falragaszok.

Utolsó két nap az Uranus Sas-utcai téli helyiségében. Ma és holnap csütörtökön lesznek az utolsó előadások az Uranus téli Sas-utcai helyiségében. Pénteken nincs előadás. Szombaton, 18-án este 8 órakor ünnepélyes megnyitás lesz, a vásártéri óriási, kényelmes berendezésű nyári moziba. Ezen a napon másfél óras előadások lesznek és pedig 8-tól fél 10-ig és fél 10-től 11-ig. A fényesen, kényelmesen és meglepően alakított népszerű moziba ez alkalomból egy igazán gazdag, teljesen új és rendkívüli díszelőadást, gyönyörű ujdonságokat mutatnak be, mely előadások műsorának összeállítását végezté maga a vállalat igazgatója személyesen utazott föl Budapestre, hogy a kinematográfia legnagyobb ujdonságait megszerelve, mutassa be Debrecen közönségének. A pompás, fényes műsor keretében fogják „Mózes kivezeti a zsidókat Egyiptomból” című nagy bibliai jelentőségű képet is bemutatni, mely éppen aktuális. A helyárrak rendese: Páholy 6 személyre 5 korona, egy páholy-ülés 1 korona, zártszék 80 fillér, I. rendű 60 fillér, II. rendű 40 fillér, III. rendű 20 fillér. Gyermekek 3 évtől 12 évig I. rendű helyen 30 fillér, II. rendűn 20 fillér, III. rendűn 10 fillért fizetnek. A mai pompás új műsora a legösszintebben ajánljuk a közönségnek, melynek nyolc kitűnő ujdonsága van s ezek közül egyik jobb mint a másik.

Egy magánmérnök tragédiája.

—
**Öngyilkosság a Frohner
szállodában.**

—
Az anyagi zavarok áldozata.

— április 15.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni közkórház sebészeti osztályán a kór-ágyon egy szerencsétlen, jobb sorsra érdemes uriember vívódik a halállal. Körülötte aggódó arccal foglalatokodnak az orvosok, az ápolónők. A súlyos beteget megakarják menteni annak az életnek, melyet a szerencsétlen egy ekkeseredett pillanatban könnyelműen el akart dobni magától. És most a féltuton van. Az a nehéz, súlyos lösebb, mely homlokán tátong és eltorzítja a szép nemes férfi arc vonásait, a sötét halál, a gyászos vég felé húzza, de a súlyos sebesült szemei előtt egyszerre megjelenik egy bánatos női arc és egy édes kis apróságnak bájos alakja s ez a látomány újra vissza, az élet-hez vonza.

Hogy melyik lesz az erősebb, az még nagyon kétséges. Talán az életösztön, a felujult, meg-erősödött élni vágyás legyőzi a közelgő halált. De akármit is hoz a jövő a szerencsétlen emberre, a tragédia a maga szomorú valóságában itt marad a jelenben. Megdöbbentő tragédia ez. A szerencsétlen, ki tegnap az öngyilkosságban látta az egyedüli menekvést kínzó keserve elől, az életküzdő áldozata. Az anyagi zavarok kergették a halálba. Megrettent a nyomortól, mely talán csak éppen pillanatnyira feléje közeledett és revolvert szögezett homlokának. Végzetes szándéka nem sikerült. És lelki szenvedéséhez most meg már testi szenvedés is hozzájárul.

A megindító eset részletei a következők:

Aradról Debrecenbe.

Tegnap reggel a gyorsvonattal Budapestről Debrecenbe érkezett egy magas barna szép férfi. Kis kézi táskával jött és az omnibusz kocsin jött be a városba, a Frohner szállodába. Itt szállott meg, hol egy kis szobát nyitított magának. A vendégkönyvbe a következőképp írta be magát: *Fráter Zsigmond magánmérnök, Aradról.* Egy pohár cognacot ivott és levélpapírokat kért.

A kért tárgyakat megkapta és aztán úgy tízenegy óra tájban bezárkózott szobájába. A szálloda személyzete azt hitte, hogy a vendég pihenőre tért s ezért nem is háborgatták. A vendég pedig nem pihent, hanem leveleket írt.

Valamivel fél-két óra után két revolver-dörrenés reszkettette meg a levegőt. A lövések a mérnök szobájából hangzottak ki. A szálloda személyzete be akart hatolni a szobába, de az ajtó zárva volt.

Az életunt mérnök.

Nagynehezen felnyitották az ajtót. Bent a szobában rémes látvány tárult a belépők elé. A vendég az ágyon feküdt, jobb halántékán hatalmas seb tátongott. A mely sebből vér szűrődött ki, mely teljesen elöntötte az arcát. Kezében egy 9 milliméteres revolvert szorongatott, melyből két golyó hiányzott. A szerencsétlen ugyanis kétszer lőtt magára, de csak az egyik lövés talált.

Az öngyilkos még eszmélt, érthetetlen szavakat mormogott. Azonnal orvosért szaladtak és elhívták a szállodába a közel lakó Gáspár Géza orvost, ki első segélyben része-

sítette s eszméltre térítette a súlyosan sebesültet, ki a hozzá intézett kérdésekre alig halható hangon így felelt:

— Anyagi zavarok miatt tettem. Nincs már a jövőben semmi bizalmam.

Aztán elalélt. Közben megérkeztek a rendőrség emberei. Bardócz András az életuntól talált irományokból megállapította személyazonosságát. Tényleg Fráter Zsigmondnak hívják, magánmérnök Aradon.

Az asztalon két lezárt levél volt. Egyik feleségének, a másik Dömötör Bertalan mérnöknek szólt. Mindkettő Aradra volt címezve. A leveleken egy papírlap hevert, melyen a következő felírás volt.

A rendőrségnek.

Halálomról értesítsék Debrecenben lakó Klár Andor rokonomat. Leveleimet kérem rendeltetési helyére továbbítani.

A menők az életunt mérnököt kiszállították a közkórházba, hol dr. Berencsy Zoltán azonnal apóias alá vette.

Közben a rendőrség a megindított vizsgálat során megállapította, hogy Fráter Zsigmond mint magánmérnök már hosszabb idő óta működik Aradon. A jobb sorsa érdemes ember ujabban anyagi zavarokkal küzdött. Egy mérnök társával Dömötör Bertalannal, egy nagyobb munkálatot végeztek Aradon, de ezt már teljesen befejezték és Fráter Zsigmond minden igyeke-e-e dacára sem talált újabb foglalkozást. Valószínűleg ez keserítette el annyira.

Egyebként boldog családi életet élt. Felesége, gyöngékedése miatt jelenleg Herkules földön tartózkodik egyetlen 6 éves kis leánygyermekükkel, ki a házaspárnak a szeméfnye volt. Fráter Zsigmond elkísérte nejét a fürdőre, onnan Budapestre ment, hol újabb vállalkozás, munka után nézett, de eredménytelenül járt s minden reményét elvesztve jött ide Debrecenbe — meghalni. Hogy egyenesen az öngyilkosság gondolatával jött ide Debrecenbe, bizonyítja az is, hogy a szállodába érkeztek orvost nagyon levert s a buskomorság szinte lerit róla.

A kihallgatás.

A súlyosan sebesült az orvosi gyógykezelés alatt pár óra múlva annyira magához jött, hogy kilehetett hallgatni. A kihallgatás végett Bardócz biztos ment ki a kórházba. Az életunt világosan bediktálta személyi adatait, melyek szerint 36 éves római katolikus, nős, egy gyermek atyja. Öngyilkossági kísérletének okáról nagyon tartózkodóan vallott. Csupán azt mondotta, hogy tettét anyagi zavarok miatt követte el.

Az esetről a rendőrség táviratban értesítette az életunt hozzátartozóit, valamint értesítette Debrecenben lakó rokonát, Klár Andort, ki azonnal megjelent a betegágyánál. Az életunt állapota súlyos és bár remélik az orvosok, hogy megmenthetik az életnek, de könnyen komplikációk állhatnak be.

A késő éjjeli órákban a közkórházból vesszük a hírt, hogy Fráter Zsigmond, az életunt mérnök óriási kínok között éjjel fél tizenkét órakor meghalt. Az orvosok elkövettek mindent, de a golyó az agyba hatolva oly súlyos komplikációk állottak be, hogy a megmentéséről szó sem lehetett.

Megfuladt gyermek.

—
Az anya gondatlansága.

— április 15.

(Saját tudósítónktól.) Tegnapra virradó éjjel izgalmas jelenetnek volt színhelye a Szent-Anna-utcai bünyügyi osztály. Hangos jajveszékélés, el-el csukló zokogás hallatszott ki a komor épület falai közül a esőndes éjszakába. Odabent egy anya siratta boldogságát, átkozta a véletlent, mely megfosztotta kicsiny gyermekétől.

Nagy Jánosnének hívják a szerencsétlen asszonyt. A Homokkert-utca 73. szám

alatt lakik férjével s kis négy hónapos Aranka nevű leánygyermekével. Tegnapelőtt este a házaspár korán nyugodni tért. Ejszaka a csecsemő rosszul aludt és az anya felkelt, hogy megszoptassa. Közben a napi munkától kifáradt asszony elaludt. A csecsemő a párnák közé került, hol megfuladt.

Az anya, mintha csak megérezte volna a tragédiát, felrezzent álmából és ekkor gyermeke holtan, élettelen tagokkal hűt ölébe. Az asszony sikoltozni kezdett, majd pedig néhány ruhadarabot kapkodva magára a fájdalom örületében fejszaladt a bünyügyi osztályra.

— Jaj a gyermekem! Istenem mi történt. El vagyok veszve!

Többet nem lehetett belőle kivenni, hiába faggatta az ügyeletes rendőrtiszt, Dobos József. Aztán megérkezett a férj, kinek vallomása alapján aztán jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és a gyermek holttestét beszállították a közkórház halottas házába.

Ezalatt a szerencsétlen asszony szívtépően jajveszékelt, úgy, hogy komolyan tartottak attól, hogy a fájdalom megbontja agyát. Nagynehezen hazaszállították és ott orvost hívtak hozzá. A boldogtalan anya súlyos betegje lett az esetnek.

Az esetről jelentést tettek reggel az ügyészségnek, mely vizsgálatot indított és elrendelte a hulla felboncolást, ami tegnap délután történt meg a közkórház halottas kamarájában.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztőnöve és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok „” lépcső-folyosóján. Telefon 412 ..

Az egyetemi memorandum.

— április 15.

A múlt hónapban tartott rendkívüli közgyűlés, mely a debreceni egyetem ügyével foglalkozott, megbizta a tanácsot, hogy az egyetemkérdésről a legapróbb részletekig kidolgozott memorandumot készítessen. A tanács a memorandum készítésére Konez Akos tb. tanácsnokot, Balog Ferenc tanárt, Zoltai Lajos muzeumórt, Roncsik Lajos főszámvevőt és Rácz Lajos titkárt kérte fel. Balog Ferenc a memorandumnak az egyetem ügyének a főiskolával összefüggő részét, Zoltai Lajos a város és az egyház közti viszonyról szóló részt, Rácz Lajos a város gazdasági fejlődését tárgyaló részletet, Roncsik Lajos az egyetem költségeinek számadatait, Konez Akos pedig a városi jótékonykossági és kulturális intézményeiről szóló ismertetést írja meg és ugyancsak ő foglalja össze az egész memorandumot. A memorandumot, mielőst elkészül, a város kinyomatja.

— **A központi választmány ülése.** A központi választmány ma délután 3 órakor ülést tart a varosháza kis tanács-termében.

— **A tanítóképző tanárok közgyűlése.** Sárospatakról jelentik: A tanítóképző tanárok országos egyesülete Sárospatakon tartja az évi közgyűlést, amelyre dr. Ballo József egyesületi elnök és több vidéki intézet — így a debreceni intézetek — küldött-

sége ma ideérkezett. A szívélyes fogadtatás után, melyen a város bírja meleg szavakkal üdvözölte a közgyűlés tagjait, a város nevezetességeit tekintettek meg, mely után előértekezlet volt. Este ismerkedési vacsorát rendeztek.

— **Posta a Pallagon.** A pallygiaknak és a környékbeli gazdáknak régi kívánsága, hogy a Pallagon postahivatal állítsák fel. — Sok huza-vona után a miniszter a postahivatal felállítását elrendelte, mit most a nagyváradi postaigazgatóság úján hoz a város és a közönség tudomására. A postaigazgató-ág a postamesteri teendők végzésével Vojniczki Béla gazdasági akadémiai vincellér nejét bizta meg. — Az új postahivatal néhány héten belül már megkezdte működését.

— **A színigazgató panasza.** Zilchy Gyula színigazgató beadványt intézett a tanácshoz, melyben a villanszínházak és kabarék engedélyezése miatt panaszkodik, mert ezek nagy kárt okoznak a színházaknak.

— **A debreceni kávések, vendéglősök stb. ipartársulata** tegnap délután igen népes közgyűlést tartott Hauer Bertalan elnöke alatt. Az iparhatóságot Vetőssy Béla r. fogalmazó képviselte a közgyűlésen. A záró-számadások szerint az ipartársulat vagyona 203 korona 26 fillér, a piacárszaksikola vagyona pedig 3384 korona 41 fillér, amely szép eredményt a jelenlévők örvedetesen vettek tudomásul s a felmentvényt úgy a tisztikarnak, mint a felügyelő bizottsági tagoknak s pénztárnoknak elismerésük kifejezése mellett megadták. Ezután a választmányban megüresedett helyre Kaszás Jánost, felügyelő bizottsági tagokul pedig Imre Jánost, Ottó Sándort és Kovács Aladart megválasztották. A gyűlés az ügybuzgó elnök elzetésével véget ért.

— **Jatek a gyujtóval.** Megirtuk, hogy Felsőjózsan Czece István és Kádár Lajos háza kigyuladt és teljesen leégett. A csendőrség az ügyben nyomozást indított és megállapította, hogy a tüzet Czece István Győrösi József nevű nevelt fia okozta. A tűz keletkezésekor a ház előtt egy temetés vonult el és erre az egész háznép az utcára futott. Ezt az alkalmat ragadta meg a fiú és felszaladt a padlásra, hogy egy másután gyujtogatta fel a vörös mérgező gyujtókat és gyönyörködött a fellobbanó lángokban melyek az egész házat tűzbe borították. Az eljárást folytatja az ügyészség.

— **Meglopott pénzügyőri biztos.** Kerekes Lajos pénzügyőri biztos feljelentést tett a rendőrségen, hogy eselédje Nusser József 50 korona ellopása után megszökött, a káros Domb-utca 12 szám alatti házából. A rendőrség nyomozza a hűtlen eselédet.

— **A kalandvagyó ifju.** Glück Béla esetét tegnap lapunkban már ismertettük. A fiatal embert tegnap hozzátartozói kísérelében vonatra ültették Fiuméba, hol a rendőrség nem tartóztatta le, csupán ottlétéről értesítette édesanyját, ki aztán táviratilag intézkedett, hogy a fiú hazakerülhessen az elhagyott szülői házba.

— **Vesztett kutyák garázdálkodása.** Balmazújvárosan a vesztett kutyák anyira elszaporodtak, hogy állandó rettegésben tartják a lakosságot. Csupán az elmúlt két napon három áldozata akadt a vesztett kutyáknak, melyek Gyüner Béla lakost, Soós Zsuzsanna 12 éves leányt és egy bérest megmártak. A megmárt embereket felszállították a Pasteur intézetbe.

— **Husvétí kávé a Royalban.** A husvétí ünnepek alatt Hauer Bertalan népszerű Royal kávéházában az izraelita vendégek számára husvétí kávé is lesz készletben, amely Krausz Vilmos főrabbi ellenőrzése mellett készül.

— **A lezuhant cégtábla.** Másfél héttel ezelőtt történt, hogy Schwarz Vilmos butorgyáros cégtáblája, mely a második emeleti erkély oldalára volt odaerősítve, lezuhant és súlyosan megsebesítette az arra haladó Karacs Sándor hetest. A rendőrség az ügyből kifolyólag kihallgatta Schwarz Vilmost, ki azonban nem felelős a szerencsétlenségért, ami a kihallgatásakor is bebizonyosodott. A rendőrség egyébként folytatja a nyomozást és ki fogja hallgatni az ügyészség uasítására azokat a munkásokat, akik annak idején a táblát feltették.

Eredeti husvétí öntözők, tojások, nyulak és bárányok a legnagyobb választékban Mentze áruházában Kossuth-utca 4. sz. a.

— **Az alkohol áldozata.** Kokas Sámuel felsőjózsan lakos a vásárra jött be Debrecenbe. A vásár jól beült neki és a különböző korcsmokban alaposan felöntött a garatra. Ilyen állapotban tért hazafelé gyalogszerrel. Közben a sok beszédett alkohol megtette a maga hatását és Kokas Sámuel belebukott valami pocsolyába, hol másnap eszméletlen állapotban találták meg a járókelők. Beszállították a közkórházba hol pár óra múlva szeszmergezésben meghalt.

Valódi amerikai és angol tennis lapdaverők (rakettek), lapdák, hálók és teljes tennis pálya felszerelések a legolcsóbban Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4. sz.

— **Rendőri hírek.** Takács Margit Piac-utca 29. szám alatt, a Debrecen szállodában szolgáló eseléd szobájába tegnap ismeretlen tettes behatolt és 10 korona értékű függőjét ellopta. — Almásy Károlyné Teleky-utca 3. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy eselédje tőle egy értékes aranygyűrűt és 10 korona készpénzt elloptott és aztán eselédkönyve hátrahagyásával megszökött. A rendőrség nyomozást indított.

Pénz, szivar és cigaretta tárcák női kézi táskák, kézi bőröndök, utazási kellékek és pipere cikkek a legolcsóbban beszerezhetők Mentze Henrik újdonságok áruházában Kossuth-utca 4. sz. a.

— **Az osztályosorsjáték huzása.** Az osztályosorsjáték tegnap huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

30,000	koronát nyert:	55333.
10,000	koronát nyert:	49556.
5000	koronát nyertek:	24238 37028 123025.
2000	koronát nyertek:	6287 13822 27723 29561 32325 33225 34628 40976 75273 81369 91433 98207 101657 111562 115078.
1000	koronát nyertek:	5621 5980 10355 14886 15676 29645 30759 31751 40100 40278 43305 48938 56220 56960 62074 64746 68865 73463 75116 75272 75804 77974 81525 82160 94681 97364 104265 104428 105994 113509 118566 124510.

— **Tegnap halottak.** A tegnap nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Kohas Sámuel ref. 47 éves, Kaszás István ref. 37 éves, Balogh Mihály ref. 54 éves, Kónya József ref. 10 napos, Papp Lajos ref. 8 hónapos.

Érdekes

a mai számunkban található Sámuel Heckscher senr. Hamburg szerencse tudósítása. Ezen cég a nyeremények pontos és discret kifizetése által oly bizalmat és jó nevet szerzett magának, hogy hirdetésére szívesen felhívjuk az olvasók figyelmét.

Véregző lovasz.

Félholtra verte társát.

— április 15.

(Saját tudósítónktól.) A legény virtusnak elég egy szó, hogy véres verekedést rögtönözzön. Egymást véresre verni, a parasztleányeknél csak egy-egy pillanatnyi felbuzduláson mulik. Ilyen véres eset foglalkoztatta tegnap a rendőrséget.

Mezei Imre, a város szolgálatában álló lovasz tegnap délután a Bégány korcsmában mulatott több társával, a többek között Pál József nevű szintén városi lovaszal. A két legény nem valami jó, barátságos viszonyban állott egymással, de azért kollegáik barátságában vigan poharaztak együtt.

A beszédett nagymennyiségű alkoholtól a kurázi néven ismeretes verekedési kedv is erősen ágaskodott a legényekben. Két-három óra tájban hagyták el a korcsmát és már a korcsma falain kívül erősen összetűtek. Különösen Mezei Imre és Pál József pöröltek össze hevesen, aminek aztán szomorú következménye lett.

Pál József a veszekedés közben a földről egy nagy fahusángot kapott fel és azzal oly iróztatós csapást mért ellenfele fejére, hogy az a földre rogyott. A kegyetlenkedő legény még aztán is ütötte verte, ugy, hogy véres fővel, agyba-főbe verve eszméletlen állapotban szállították be a közkórházba.

A szerencsétlen legény állapotja nagyon súlyos, úgy hogy Bardócz rendőrbiztos alig tudta kihallgatni. A verekedő legény Pál József ellen szigorú eljárást indítottak.

Hamispénzek a bokorban.

A templom-udvar titka.

— április 15.

(Saját tudósítónktól.) Hajdudorogon érdekes dologról beszélnek az emberek. Mintha csak a mesebeli pénz-eső hulott volna, Dorog utcáig nap-nap után találtak a járókelők, az utca gyermekek csillogó, szép egykoronásokat. Csak az volt a baj, hogy a pénzek egytől egyig hamisítványoknak bizonyultak. Ilyen formán természetesen nagyon sok hamis koronás került forgalomba, amire már a csendőrség is megindult és nyomozást indított, hogy merre van ez a rejtelmes pénz-forrás, melyből olyan sok hamis pénz kerül ki.

Az eset ott kezdődött, hogy Aucsán Lászlóné dorogi lakosnő két hamis koronást szolgáltatott be az ottani csendőrségnek és azt a vallomást tette, hogy azokat Pál János szabósegédétől kapta, aki viszont elmondta a csendőrségnek, hogy Gyulács Istvánnál és Lugos Lászlónál nagyon sok ilyen hamis koronás van. Ezen a réven aztán kitűnt, hogy egy egész csomó ember bir ilyen hamis koronásokkal.

Ezek pedig oly módon jutottak forgalomba, hogy Horváth Mária és Berczki Anna odaváló 14-15 éves kis leányok a napokban a gör. katolikus templom udvarán játszadózás közben egy bokor alján egy rongyokba burkolt dobozt találtak.

A doboz telve volt szép új koronásokkal. A lánykák a csillogó pénzeknek nagyon megörültek és a talált pénz szépen elosztogatták az utcai suhancok között, magukuak természetesen megtartva 20-30 darabot.

A gyermekeket azonban valaki felvilágosította a pénz hamis volta felől, mire ezek a koronásokat szerte szét dobálták. Természetesen a pénzeket mások megtalálták és így kerültek forgalomba.

Hanem, hogy ki csinálja ezeket a hamis pénzeket, arra nézve teljesen megakadt a nyomozás. A csendőrségben jelentkezett a napokban Katz Izsák dorogi óras és elmondta, hogy az üzletében egy idegen fiatal ember értékesíteni akart egy csomó ilyen koronásokat, de mikor kételkedett azok valódiságában a fiatal ember megijedt és pénzt, mindent hátrahagyva elmenekült. A nyomozás folyik.

Sanatogén.

Az összes művelt államokban több mint 5000 orvostanár és orvos ajánlja, mint a legkiválóbb erősítő és felfrisítő szert

Erősíti a testet, edzi az idegeket.

Kapható gyógyszerárakban és droguériákban. Képes ismertető füzetet ingyen és bérmentve küld Bauer és Tsa, Berlin SW. 48. 1265

Az öngyilkos vezérkari őrnagyok.

A kettős öngyilkosság és gróf Eszterházy Pál váltói.

— április 15.

Tegnapi számunkban már beszámoltunk arról a szenzációs öngyilkosságról, melynek két vezérkari őrnagy esett áldozatul. Az esetnek legujabb érdekessége, hogy a szomorú tragédiában erősen szerepeltek gróf Eszterházy Pál, a volt debreceni huszárhadnagy nagyösszegű váltói is.

Az újabb részletekről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Palkovicsék ügye teljesen a katonai hatóságra tartozik, a rendőrség a helyszínen felvett jegyzőkönyvvel befejezte a vizsgálatot, annál is inkább, mert a hullákat még tegnap elszállították a XVI-os katonai kórház halottas házába és onnan mind a valószínűség szerint holnap délután, vagy legkésőbb holnapután délelőtt fogják a tragikus véget ért tisztakat temetni. Intézkedés a temetésre eddig még nem történt.

A Palkovics testvéreknek semmi más okuk nem volt az öngyilkosságra, mint a mit a hatósági vizsgálat azonnal megállapított: súlyos anyagi zavarokkal küzdöttek.

A két őrnagynak óriási, százezrekre rugó adóssága van a budapesti szövetkezeteknél és vidéki kisebb pénzintézeteknél, már huzamosabb idő óta nem tudtak újabb kölcsönre szert tenni és két esztendeje magánpénzért kellett fáradaik, uzsorások kezébe kerültek.

A szövetkezeteknél beállott pangás a Palkovics-testvéreknek is nagy bajuk volt. Most már nemcsak hogy újabb kölcsönökre nem tudtak szert tenni, amivel a régebbieket fedezhették volna, de váltóikat már prongálni sem akarták.

Hónapok óta a hitelezők részéről állandó zaklatásnak voltak kitéve, egyik váltókeresetet a másik után adták be ellenük és a jótállók ellen. Mert a Palkovics-testvérek öngyilkossága ezeket is érintik. Az értük zsíróban levők fizethetnek helyettük.

A két vezérkari őrnagy valószínűleg attól tartott, hogy most felettes hatóságuk is beleszól a dologba és miután pénzügyeiket rendezni nem tudták, az azzal járó következményeket el nem kerülhették.

Ami a fegyvert kezükbe adta, hogy életüknek véget vessenek, annak a következő oka van:

Gróf Eszterházy Pál két nagyobb összegről szóló váltót adott nekik át. Az egyik váltó 12,000, a másik pedig 14,000 koronáról szól. Mindkét váltó egy takarékpénztárban számitoltatott le. Egyben becsületszavukat adták, hogy lejáratkor a váltókat be fogják váltani. A 12,000 koronás váltó tegnap járt le és becsületszavakat úgy váltották be, hogy agyonlőtték magukat.

Távirat és telefon.

Letartóztatott diákok.

Kazán, (Oroszország) április 14. Az egyetem 400 hallgatóját ma letartóztatták azért, mert az egyetem bezárását követelték, tüntetésük alkalmával meg — csendzavarást követtek el.

Bohémszenzáció.

Budapest, április 14. Különös szenzáció tartja izgatottságban a főváros bohémvilágát. Róna József szobrász, aki a Kossuth szobor pályázat II-ik díját nyerte el — bepercite a bizottságot azért, mert nem őt bizta meg a kivitellel. A nem mindennapi szenzációnak van egy másik, ugyancsak bohémizű, érdekes epizódja is. E szerint Róna 6000 koronás pályadíját — lefoglalták adótartozásban.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

Irta: *Tomic Eugen.* 16

Bajtársai, Ahmet és Jusuf társaságában kellemesen telt el Vidaics Ali ideje. Mind a három szenvedélyes vadász volt és a Majeveica hegy gazdag vadban. Van itt őz, vaddisznó és egyéb duvad. Ezért Ali már előre örült a Rusztein bégnél töltendő vendégeskedésnek.

Megérkezésük második napján, Zovikba ért Husszein is hadával. Táborozásra bocsátva a sereget, Husszein maga Rusztem bég várához lovagolt.

A kastély előtt ült épp a bég szolgája, a vén Lulfó.

— Idehaza van Rusztem bég? — kérdezte Husszein, leszállva lováról.

— Igen, itthon van, — felelte Lulfó.

— Egyedül van?

— Vidaics Ali pasa van nála vendégségben.

Husszein arca elsötétült e pereben. Nem felelt semmit, csak fölült a lóra és csapatához vágatott.

Bamuló szemekkel nézett utána Lulfó. — De furesa ember ez a bég — mondta magában.

Még egy órát sem pihent a csapat, máris utra kellett indulnia.

Husszeinnak szándéka volt megkérni Mejrát, de mikor meghallotta, hogy az általa gyűlölt Vidaics Ali Rusztem bég vendége, elállt a tervétől és akkorra halasztotta a leánykérést, mikor Vidaics otthon lesz Zvonikban. Leverten, hogy szándékáról le kellett mondania, ott lovagolt a gyalogosok élén és sötétben tekintett maga elé.

A szép Mejra leszállott a kertbe, mikor hallotta, hogy Husszein csapata elmegy. — Elnézte a csapatot a leány, föl is ismerte benne szerelmét és köny lepte el a sötét szemét.

— Jaj nekem, szegénynek! Ő elmegy és még nem is látott engem, — panaszkolta bánatosan. — Megöl a fájdalom, meglásd Jurka. Felém sem néz. Az én Husszeinom megharagudott rám vagy már nem is szeret, — beszélt a szerelmében csalódott leány könnyezve.

— Nem te rád haragszik ő, kedvesem, — vigasztalta Jurka, — csak azért epeszt magát, hogy nem találhatja az apát egye-

dül... Nem hallottad, mit mondott Lulfo?... Bizonyosan azért jött, hogy megkérje a kezdet, de nem akarta, hogy más is tudja, miben jár ő.

Mejra jobb kezét és fejét Jurka vállára tette és hallgatta is, nem is a vigasztaló szót. Könyes szemmel, félig nyitott ajakkal nézett a szerelmese után, amíg láthatta.

Fivérei és velük Vidaics Ali szinte lejöttek a kertbe, hogy nézzék Husszein csapatának elvonulását. Mind a három szerette a katona mesterséget és nem engedhető el ilyen látvány nézetlenül. Nem is sejtve, hogy Mejra a kertben van. Tíz lépésnyire megközelítették már a helyet, ahol a leányok tartózkodtak, anélkül, hogy ezek észrevették volna őket.

Ali pasa úgy állott ott, mint a megbüvölt, Mejra arcára tekintve.

— Ez Mejra? — kérdezte a testvéreket vágytól tikkadt hangon.

— Igen, ő az, — volt a felelet. — A gyaur leány pedig mindig velem van, hogy szórakoztassa, — szölt Ahmet.

(Folyt köv.)

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

Eladó nyaraló és szálló

a Sesta-kertben. Értekezhetni

Dr. Márton Kálmán

ügyvédnél, Piac-utca 44.

Husvétii ajándékok!

Casetták és illatszerek dus választékban. Manieur készletek. Locsoló vizek legjobb minőségben. Tojás festékek minden színben. Háziasszonyok figyelmébe! Szoba lackok és Parquette fényesítő különböző színekben és legjobb minőségben kaphatók!

Ráczi Herman

„Angyal“ drugeriájában,

Debreczen, Piac-u. 42. sz.,

szemben a Hungáriával, Lamprecht-palota.

„FÉLIX“-Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárád mellett.

Európa leggazdagabb természetes kénes hőforrása: víz hőfoka 50 Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában csusz (Rheuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh-petefészek gyuladások, méh-hurut, medencebeli sejt-zövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél. Sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 200 kényelmes lakosztoba, újonnan épült, fényesen berendezett 45 szobás szálloda május 15-én nyílik meg. Kitűnő vendéglők, jutányos étlapárak. 100 holdas park, tennis-pálya, gondozott sétautak, állandó cigányzene, vasárnaponként katonazene. — Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta-távirda, telefon interurbán. Kurtaxe és zenedíj nincs. Prospectust küld

(1600)

az igazgatóság.

Legnagyobb nyeremény **A nyereményekért esetleg 600,000 márka!!!** felelős az állam.

Szerencse tudósítás.

Meghívó a nyeremény estélyek részvételéhez, a Hamburgi állam által szavatolt nagy pénz sorsjátékhoz, melyben

9 millió 841,476 márka okvetlen nyerhető.

A főnyeremények ezen előnyös pénzsorsjátékban a következők. A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben: 600,000 M.

1 Jutalom á 300,000 Mk.	1 Nyeremény á 40,000 Kk
1 „ „ 300,000 „	1 „ „ 30,000 „
1 „ „ 60,000 „	7 „ „ 20,000 „
1 „ „ 50,000 „	1 „ „ 15,000 „
1 „ „ 45,000 „	11 „ „ 10,000 „
1 „ „ 40,000 „	46 „ „ 5,000 „
1 „ „ 35,000 „	103 „ „ 3,000 „
1 „ „ 30,000 „	163 „ „ 2,000 „
1 Nyeremény 100,000 „	539 „ „ 1,000 „
1 „ „ 60,000 „	693 „ „ 300 „
1 „ „ 50,000 „	181 „ „ 200 „

Az egész sorsjáték 7 osztályra oszlik 100,000 sorsjeggyel, 48,405 nyereménnyel és 8 jutalommal, úgy, hogy körülbelül az összes sorsjegyek fele biztosan nyer.

A legnagyobb nyeremény az 1-ső osztálynál legszerencsésebb esetben 50,000 márka, emelkedik a 2-ik osztálynál 55,000 márka, 3-ik osztálynál 60,000 m., 4-ik osztálynál 65,000 márka, 5-ik osztálynál 70,000 márka, 6-ik osztálynál 80,000 márka és a 7-ik osztálynál 600,000 márkára.

Az első osztályra, melynek húzása hivatalosan állapított meg, árai a következők:

Eredeti egész sorsjegy 6 márka, vagyis 7.— K.
Eredeti fél sorsjegy 3 márka, vagyis 3.50 K.
Eredeti negyed „ 1.50 márka, vagyis 1.75 K.

Betétek a következő osztályokra és a pontos nyeremény kimutatás, hivatalosan az állam címerével ellátott nyeremény értesítőből láthatók, melyet én kívánatra előre díjtalanul és bérmentve beküldök.

A résztvevőknek minden megtartott húzás után a nyereményjegyzéket minden felszólítás nélkül megküldöm, A nyeremény pénzeket az érdekelteknek a legnagyobb titoktartással megküldöm.

Megrendelések postautalványon, vagy utánvéttel eszközölhetők.

Tekintettel a közeli húzásra, a megrendelések mielőbb eszközölendők, de minden-
esetre

📅 április 30-ig 📅

Forduljon tehát mindenki bizalommal;
Samuel Heckscher senr.
bankháza Hamburg.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18,390 nyereményt tartalmaz készpénzben 513,580 korona összegben

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1908 május 14-én fog megtartatni. Egy sorsjegynek ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. alatt, továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirda- és vasuti hivataloknál, váltótűzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

Legfinomabb sütemények, diós-, mákospatkók, krémek, parfaik, fagylaltok.

Urasszonyok figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni arra, hogy

a husvéti ünnepekre

diós- és mákospatkók, kalácsok, kuglófok, krémek, parfaik, fagylaltok, sütemények finom készítését elvállalom és pontosan a megrendelt órára hazaszállítom.

Husvétii tojások, ajándékok gyönyörű kivitelben

kaphatók. — Minden alkalomra cukorkák, ajándékok nagy raktárát rendeztem be. Szíves megrendelést kér tisztelettel

Budai Károly cukrászata,

Piac-utca 9. sz., Csanak-ház.

Mész |

Pénz |

Szén |

KLÁR ANDOR

bank- és áruüzlet

Ebreczen, Miklós-utca 23. sz.

Távirat: Klár Andor.

Telefon: 445. sz.

Bankosztály: Törlesztéses, kötvény- és váltókölcsönök! Kívánatra részletes ajánlat.

Áruosztály. Mész, bihari és dorogi elsőrangú mész.

Szén, salgótarjáni, porosz, karwini, ezenkívül más belföldi és külföldi szenek, minden állomásra, — amelyik legjobban konvenial.

Műtrágya. Ásványi fosfor, káli és légenytrágyák, elsőrangú szőlőtrágya, szárított fekáli.

Megrendelések waggonszámra.

Kérjen ajánlatot.

Kötések 1—3 évre.

Szabados Vilmos

vízvezeték- és villágítási-vállalata Debreczen, Piac-utca 58-ik szám alatt.

Légszesz- és vízvezeték,
closettek és esatornázások,
szivattyúk, fürdőberendezé-
sek és gőzfürdők stb. be-
rendezésére.

Kőanyagcsövek raktára.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Debreczen sz. kir. város szeszüzletében, Széchenyi-utca 3. szám alatt kóser husvét szilva és törköly pálinka, 1 és fél literes üvegekben, 1 liter 2 korona, fél liter 1 koronájával kapható.

Felolvasót keresek az esti órákra. Cim a kiadóban.

Egy fiatal kereskedő segéd, ki rőfös és divatáru üzletben jártas, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. (1569.)

Egy lovas stráfkocsit költözésekhez Beresényi-utca 29. sz. a. lehet megrendelni.

Egy jókarban lévő, lábön álló cimbalom, helyszüke miatt igen olcsó áron eladó Beresényi-u. 24. sz. a.

Az ugynevezett Kutjavölgyén a szoboszlói országútnál 7 kilométernyire 21 köblös és 3 vékás ujosztású föld gazdasági épületekkel eladó. Értekezhetni Timár-utca 14. szám.

Villany világítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árérték arányban. — FÖLDVARI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Kiadó egy 40 év óta fenálló jóforgalmu fűszerüzlet italméréssel és dohány tözsdével. Hozzá tartozó 2 szoba, 3 pince, 3 raktár, 1 konyha, cseléd szoba 1 petroleum, 1 fás szin és 6 lóra való istálló. Értekezhetni a tulajdonos Hatvan-utca, vásártér Csicsó Lajossal 69. szám.

Gyönyörű modern tölgyfa interziás hálószoba butor és egy hajlított elejű mahagóni pulituros könyvszekrény raktáron van és jutányosan eladó a Műbutor-asztalos szövetkezetnél, Péterfia-utca 1.

Sétakertben kényelmes nyaraló, továbbá nagyerdei köruton nyaralónak való szőlő eladó. Cim a kiadóban.

Hatvan-utczal 1-ső járás 8. számú kert bérbeadó lakással és az idei terméssel. — Bővebbet Bosznay J. és Társa cégnél. (1529.)

Hatóságilag engedélyezett végkiarulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegaruk minden elfogadható árban eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

Költöztetek féderes stráf kocsin. Értekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Hölgyek, urak! Nem érek rá bálozni. Én egy nagy jövedelmű, fiatal, esinos, kath. orvos vagyok, szép jutalomban részesítem azt, aki nekem vagyonos, esinos nőt feleségül ajánl, a jutalmat a házasság után, tetszés szerinti jelige említőjének, becsületszó alatt átadom. Tréfák, hivatásos közvetítők kizárva. Kérem az ismerkedés módját is megírni. Levelet „Americain” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. (1578.)

Intelligens, nagy képzettségű fiatal ember, ki több nyelvet bir, keres hozzáillő foglalkozást. Elfogad nevelői, esetleg irodai vagy más hasonló állást. Irodalmi gyakorlattal is bir. Cim a kiadóban.

Épületek eladása

Gilvác állomás mellett eladó egy nagy faépület, mely eddig gőzfűrészt volt és két lakóház. Az épületek bármikor megtekinthetők. Ugyanott különféle butorok is eladók.

Kérdezősködések és ajánlatok

Lord és Társa

céghez

Budapest, V., Pozsonyi-ut 9—11. intézendők.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szakyszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál

Villagítótetek, csillárok és szerelvények des választéka

Telefon szám: 568. 1063

**Angol és francia
ujdonságaink**

a tavaszi és nyári szezonra

Costume- és Ruhaszövetek,
Bluzselymek és Ruhadiszekben
megérkeztek

Bosznay J. és Társa

divatruházában.

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Tavaszi női ujdonságok!

Szines és mintázott kosztüm- és divatkelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és

francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és szines divatnapernyők

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-
áruházában.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 1470

Vörös**„Excelsior”-főzőedények**

takarék-tűzhelyek,

kerti-padok

tüskés kerítéshuzal és kerti
eszközök raktára

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Piac-utca 33.

Donogán és Somossy

Debreczen, kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat
gyönyörű ujdonságai!

Ruha- és blous kelmék

Viole de laine

Selyem blous kelmék

◆ Szines és fekete napernyők ◆
óriási választékban.

**BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ**

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes szénsavdus.

✿ **RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.** ✿

Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykö- és fővnyképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.